

Hyvinvointialan elinkeinopoliittinen kehittäminen - HYVÄ

ISO: RAY-yhteistyöiltapäivä 4.5.2010

Riitta Kettunen
Asiantuntija/toimialapäällikkö
Etelä-Savon ELY

Ulla-Maija Laiho
Työ- ja elinkeinoministeriö, HYVÄ –hanke

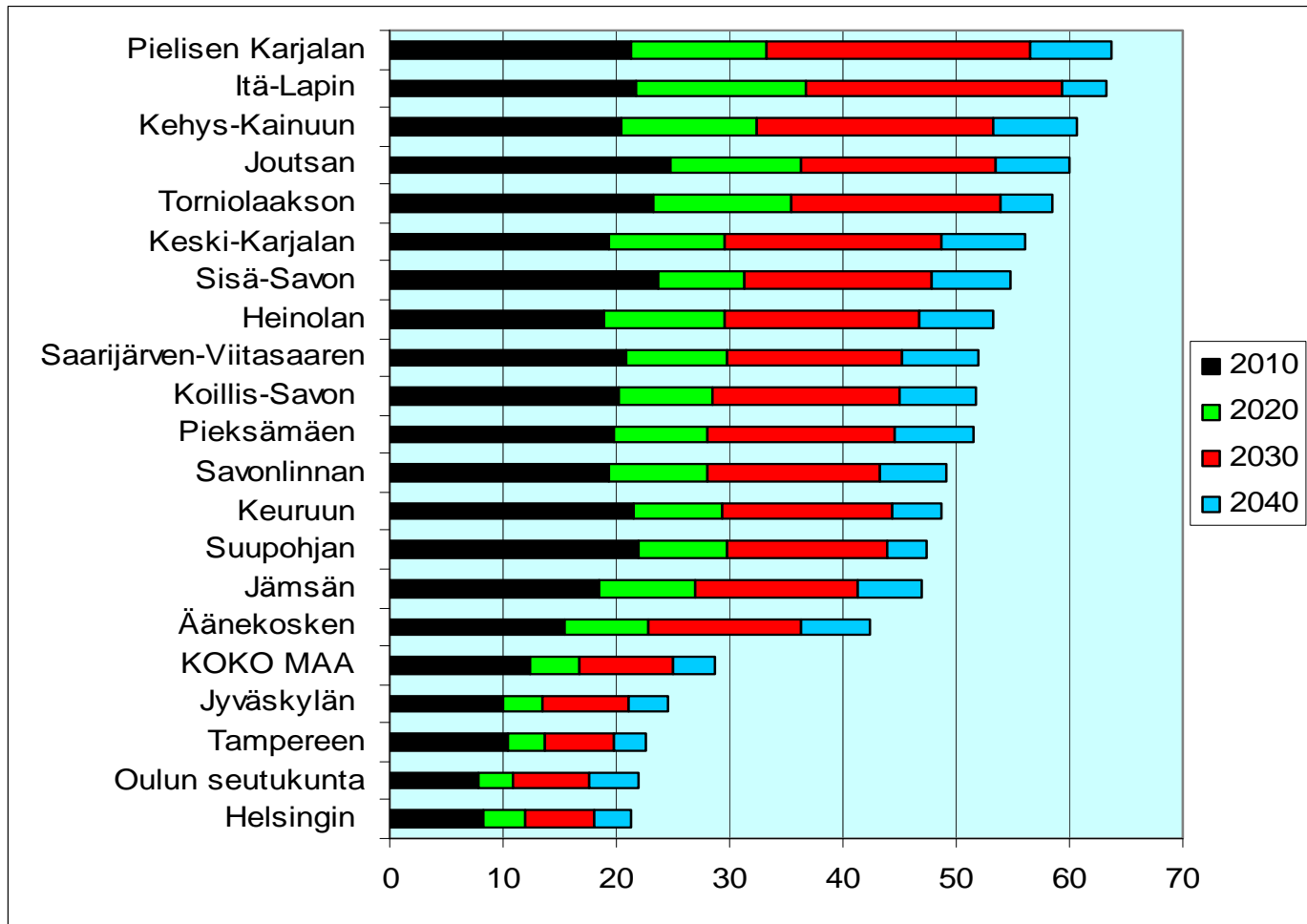

Julkisen talouden kestävyys: palvelutuotannon uudistaminen avainasemassa

- Julkisen talouden lähtötilanne on talous- ja rahoituskriisin jälkeen selvästi ja pysyväisluonteisesti aiemmin arvioitua heikompi.
- Valtiontalouden tasapainotustarpeen keventäminen katsotaan edellyttävän julkista taloutta koskevia rakenteellisia uudistuksia.
- Ensi vaiheessa kyseeseen tulevat tuottavuutta kohottavat, ***pääosin kuntien järjestämisvastuulla olevaa julkista palvelujärjestelmää koskevat uudistukset*** sekä työurien kestoa pidentävät ratkaisut.

Yli 75-vuotiaat/ työikäiset (15-64) (%) 2010-2040 (heikoimmat ja parhaimmat seutukunnat)

Lähde: Tilastokeskus, väestöennuste

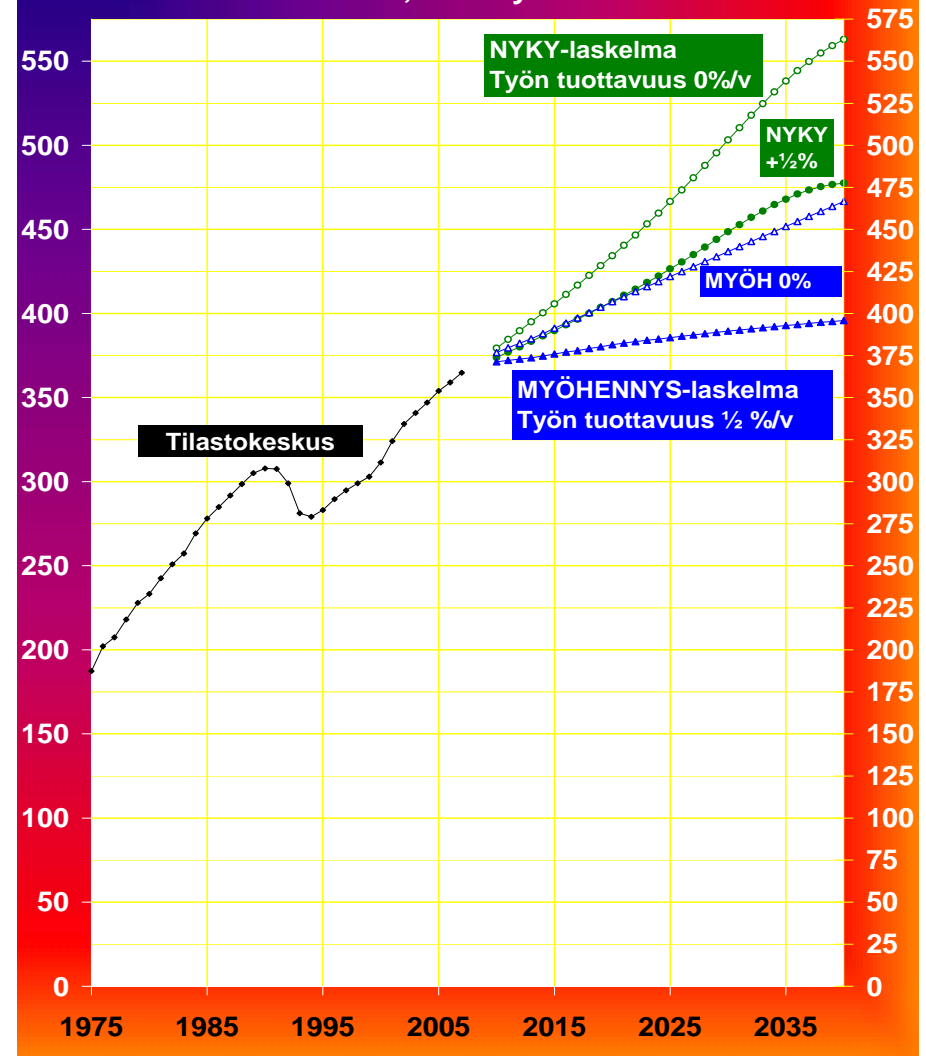

TYÖVOIMA – TUOTTAVUUS - PALVELUTARPEET

Väestön ikääntyminen lisää yhtäaikaaisesti palvelujen ja alan henkilöstön tarvetta.

- Sosiaali- ja terveysalan työntekijöistä on kolmasosa yli 50 -vuotiaita ja keski-ikä nousee nopeasti.
- Vuoteen 2020 mennessä nykyisestä henkilöstöstä jää noin puolet eläkkeelle.
- Jos palvelujen käyttö ja alan tuottavuus kehittyvät kuten tähänkin asti, sosiaali- ja terveyspalveluihin tarvittaisiin vuoteen 2030 mennessä lisää 120 000 työntekijää ja vuoteen 2040 mennessä 200 000.
- Työelämän kehittämiseksi ikääntyvän henkilöstön työssä jaksaminen ja työurien pidentäminen asettavat suuret haasteet.

Hoito- ja hoivapalvelujen palvelujen työlliset
Tilastokeskuksen mukaan vuosina 1975-2007
ja vaihtoehtolaskelmien mukaan vuoteen
2040, 1000 työllistä

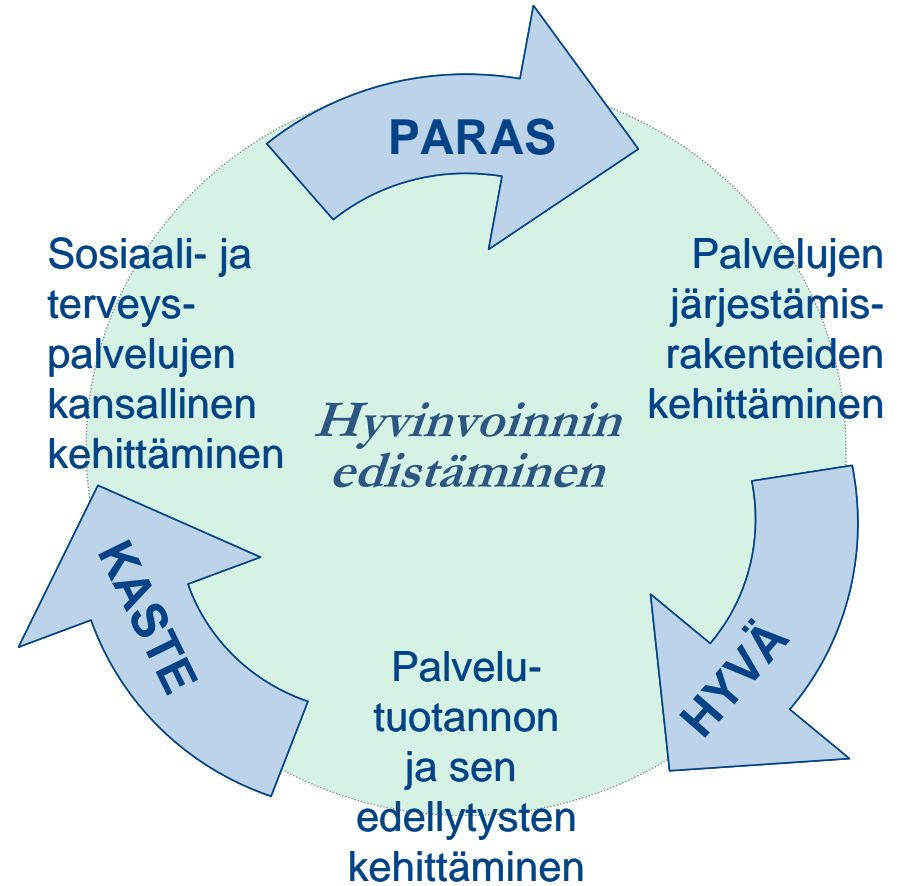
HYVÄ –hankkeen asemoituminen Kehittämiskokonaisuuteen

Tavoitteet:

- osaavan työvoiman saannin turvaaminen
- yrittäjyyden ja yritystoiminnan kehittäminen
- alan tuottavuuden parantaminen

Hanke keskittyy sosiaali- ja terveyspalveluihin ja niissä TEM:n hallinnonalan vastuisiin.

Hanke tukee sosiaali- ja terveysministeriön hyvinvointipolitiikan ja sen keskeisten kansallisten hankkeiden (KASTE – ohjelma) toteutusta sekä valtiovarainministeriön vastuulla toteutettavaa kunta- ja palvelurakennemuutosta (PARAS).

Hallituksen iltakoulun linjaukset 3.3.2010

- Työ- ja elinkeinoministeriön hyvinvointialan työ- ja elinkeinopoliittinen kehittämishanke toteuttaa hallituksen linjauksia **julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuteen perustuvasta palvelutuotannon sekä hoito- ja hoivayrittäjyyden kehittämisestä.**
- Hanke tukee myös hallituksen kunta- ja palvelurakenneuudistuksesta eduskunnalle antaman selonteon linjausta, jonka mukaan uudistuksen toimeenpanossa kiinnitetään jatkossa erityistä huomiota palveluiden **sisällön kehittämiseen ja tuottavuuden lisäämiseen kaikkia palvelujen tuottamistapoja hyödyntäen.**
- **Alueellisten HYVÄ –hankkeiden toteutus** on erityisen tärkeää kehitettäessä ratkaisuja
  - kuntien järjestämisvastuun piiriin kuuluvien hyvinvointipalvelujen tuottavuuden parantamiseksi
  - hoito- ja hoivayrittäjyyden edellytysten parantamiseksi ja
  - eri tyyppisten alueiden tarpeita vastaavien palvelukonseptien kehittämiseksi.

TEM:n linjausten ydintavoitteet

Työ- ja elinkeinoministeriön tavoitteena on:

- *Sosiaali- ja terveystalvvelujen ja niiden kehittämisen edellytysten turvaaminen*
  - varmistamalla osaavan työvoiman saannin edellytykset
  - kehittämällä ja uudistamalla palveluiden ja uusien palvelukonseptien mukaisen yritystoiminnan edellytyksiä
  - parantamalla alan tuloksellisuutta
- *Hyvinvointitoimialan kehittäminen kasvuun ja kansainvälistymiseen*
  - tukemalla koko toimialan uudistumista
  - nostamalla alan innovaatiotoiminnan tasoa ja –palvelujen käyttöä
  - edistämällä kysyntä- ja käyttäjälähtöisiä palvelukonsepteja

HYVÄ – tavoitteet ja toimenpiteet

PÄÄTAVOITE

AVAINALUEET

TAVOITTEET

TOIMENPITEET

Sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämisedellytysten turvaaminen.

Hyvinvointialan kehittäminen kasvuun ja kansainvälistymiseen

OSAAVA TYÖVOIMA

Osaavan työvoiman turvaamisessa keskeistä on vaikuttaminen palvelutarpeiden synty-miseen, alan tuottavuuden parantamiseen ja vetovoimaisuuteen kehittämällä työelämää kokonaisuudessaan työssä jaksamiseksi ja työurien pidentämiseksi.

- Koulutus
- Työnvälitys
- Työperusteinen maahanmuutto
- Yhteistyö järjestöjen kanssa alan työvoiman lisäämiseksi
- Työmarkkinaosapuolten yhteistyö

YRITYS-TOIMINNAN EDELLYTYKSET

Palvelumarkkinoiden ja yritystoiminnan kehittäminen edellyttää kunnilta palvelustrategioita, joissa määritellään palvelujen omaa tuotantoa, yrityksiltä ja järjestöiltä ostettavia palveluja sekä palvelusetelin käyttöä koskevat tavoitteet ja periaatteet.

- Kilpailun toimivuus
- Yrityspalvelut
- Yritysten yhteistyö
- Uudet yrittäjyyden muodot
- Yritysrahoitus
- Innovaatiotoiminta
- Asiakaslähtöiset ratkaisut "HoivaSuomi.fi"
- Kuluttajanäkökulma

TUOTTAVUUDEN PARANTAMINEN

Palvelutarpeen ajoittumisella sekä itsenäistä suoriutumista tukevien palvelukonseptien kehittämisellä voidaan parantaa koko palvelujärjestelmän tuottavuutta. Tuottavuuden lisäksi tulee parantaa laatua ja vaikuttavuutta eli palvelujen tuloksellisuutta.

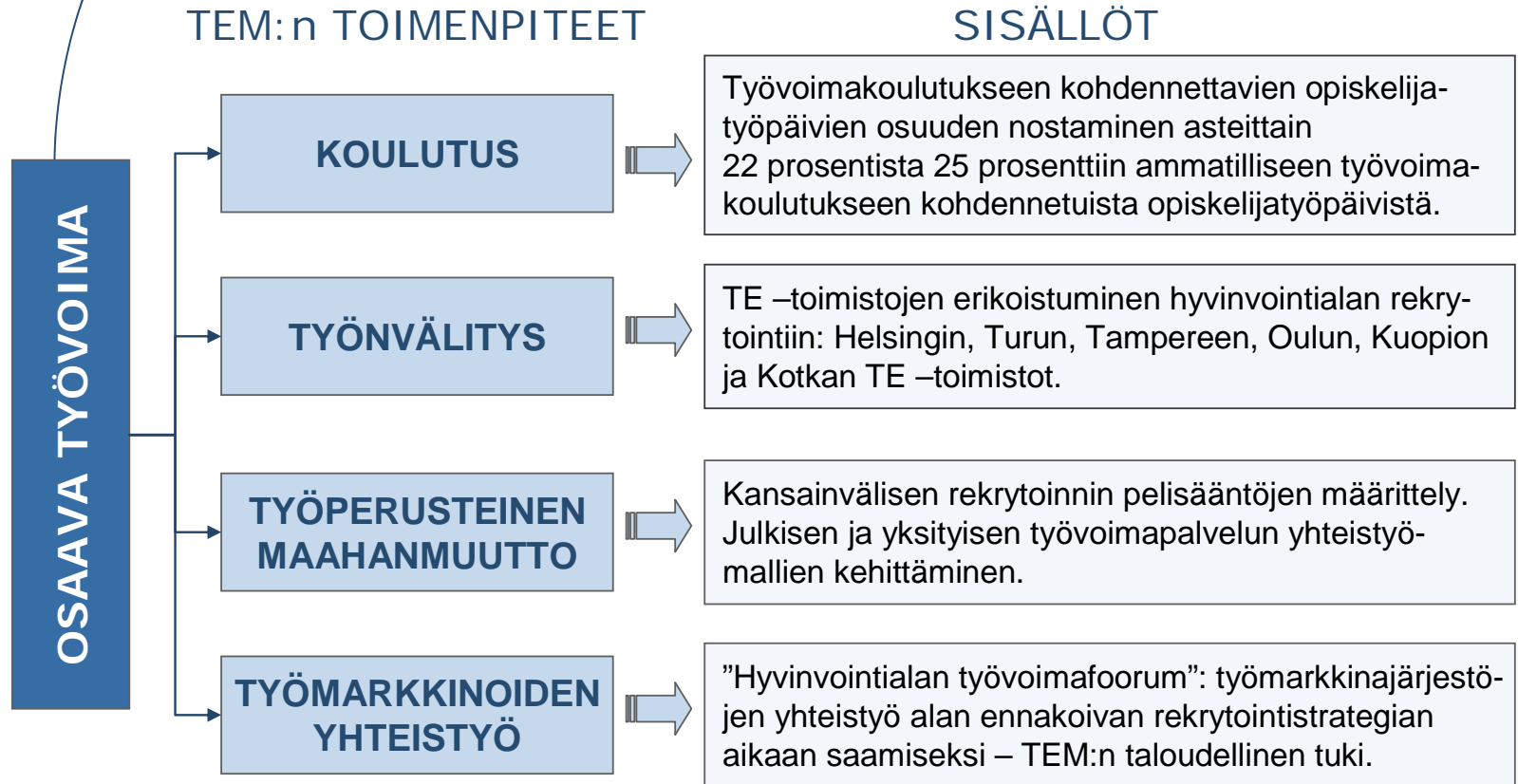
- Innovaatiopalvelujen tunnettuuden ja käytön lisääminen

- Alueelliset HYVÄ -prosessit

HYVÄ -strategia

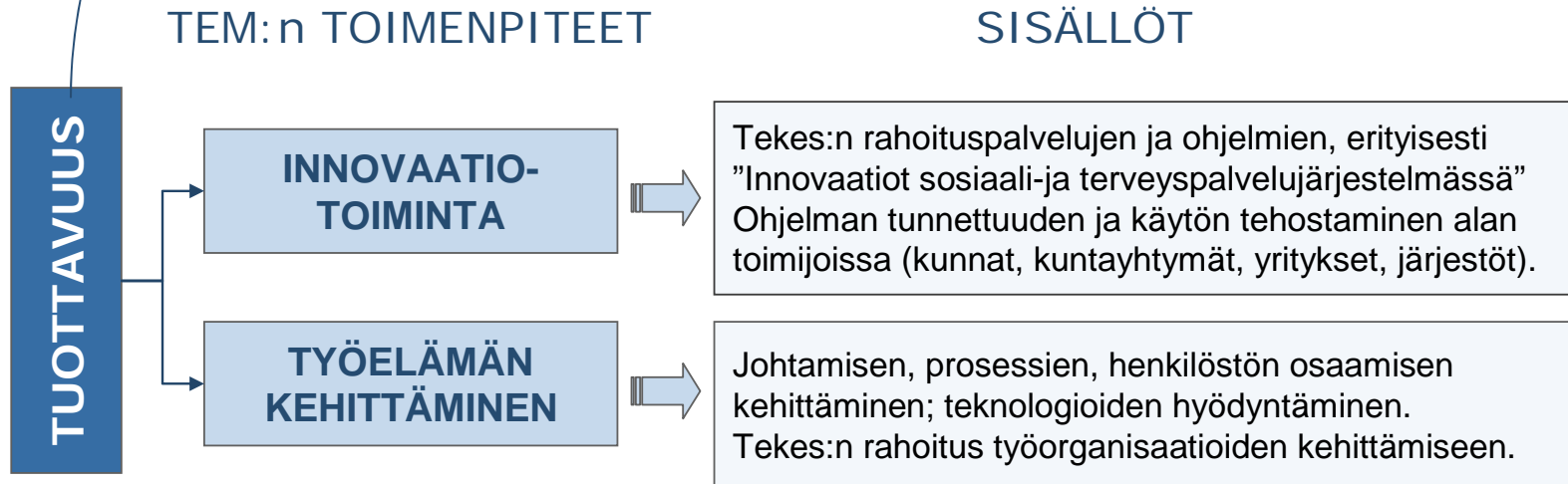
Keskeistä on vaikuttaminen palvelutarpeiden syntymiseen, alan tuottavuuden parantamiseen ja vetovoimaisuuteen kehittämällä työelämää kokonaisuudessaan.

Palvelumarkkinoiden ja yritystoiminnan kehittäminen edellyttää **kunnilta palvelustrategioita**, joissa määritellään pitkäjänteisesti palvelujen tuottamisen periaatteet ja tavoitteet.

Tuottavuuden sijasta tulisi kehittää palvelujen tuloksellisuutta eli tuottavuuden lisäksi myös laatua ja vaikuttavuutta. Tuloksellisuuden seuraamiseen ja arvioimiseen tulee kehittää mittarit.

HALLITUKSEN ILTAKOULU 3.3.2010:

Ratkaisuja kuntien järjestämisvastuun piiriin kuuluvien hyvinvointipalvelujen tuottavuuden parantamiseksi, hoito- ja hoivayrittäjyyden edellytysten parantamiseksi ja eri tyyppisten alueiden tarpeisiin.

ALUEELLISET HYVÄ -HANKKEET

OULU

Palvelu- ja asiakasohjauksen kehittäminen palvelusetelillä. Markkinoiden luominen ja yritysysteistyö.

POHJOIS-KARJALA

Hyvinvointialan yrittäjien, kuntien ja järjestöjen välisten yhteistyökäytäntöjen ja -rakenteiden kehittäminen. Monipuolisempien ja asiakaslähtöisten hyvinvointipalvelujen tuottaminen.

POHJOINEN KESKI-SUOMI

Julkisen markkinan avaaminen ja yritysysteistyö; palvelustrategiatyön käynnistäminen.

ETELÄ-KARJALA

Seniори Saimaa/Etelä-Karjalan vanhustalpalvelujen kehittämisen kokoaminen painopisteenä yritys toiminnan kehittäminen ja palvelujen kansainvälistyminen.

HÄMEENLINNA

Elämänkaareen perustuvan monituottajatoimintamallin kehittäminen/laadukkaat hankintaprosessit yritysten ja järjestöjen toimialayhteistyöllä.

KAARINA

Kunnan, yritysten ja järjestöjen yhteistyöhön perustuvan palvelustrategian kehittäminen, toteuttaminen ja seudullistaminen (Turun seutu).

www.tem.fi/hyvinvointihanke

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY